2E 2E 2E
2E 2E
2E Utrecht
2E

Aan de leden van de Commissie Stad en Ruimte

Utrecht, 3 juni 2021

Geachte leden van de Commissie Stad en Ruimte,

U hebt gisteren een brief met bijlagen ontvangen waarin wij de argumenten hopen aan te geven om zich te verzetten tegen het Raadsvoorstel van het College om het advies van de CvWW niet over te nemen. Later die dag is gebleken dat u nog een Raadsbrief over dit onderwerp hebt ontvangen waarin vooral ingegaan wordt op oorzaken van schade die "*niet het gevolg zijn van overheidshandelen of buiten de invloedssfeer van de overheid liggen*". Ik schrijf u deze brief als een vervolg op mijn brief van gisteren en de Raadsbrief. Ik voeg een bijlage toe 'Bijlage 5' in aansluiting op de bijlagenummering van gisteren.

In de Raadsbrief worden 12 oorzaken genoemd die volgens het college niet voor haar rekening komen. Daarvan is er één (nr.6) die voor rekening van de eigenaren komt (zoals dat geaccepteerd is). Van de overige 12 zijn er 8 die (met doorgaans andere terminologie) dezelfde 'oorzaak' betreffen als die welke in 'Bijlage 1' genoemd worden en zij zijn dienovereenkomstig genummerd. De resterende (nrs. 20 t/m 24) zijn nieuw. Uit de Raadsbrief blijkt dat de gemeente alle in de brief genoemde 'oorzaken' ontleent aan het rapport "Spoor 2-Voorlopige expertbeoordeling". Dit rapport is een "Bureaustudie en Expertbeoordeling van de constructieve veiligheid van een aantal werf-, kluis-, en straatkelders in Utrecht". Dat rapport behelst een voorlopige beoordeling van de bezwijkbelasting van die kelders. Alles wat daarin staat heeft daarop betrekking en is met het oog daarop geschreven. Dat werpt een heel ander licht op de bewering dat de in de raadsbrief genoemde 'oorzaken' door de 'experts' zijn aangevoerd. Kennisneming van het rapport levert het volgende beeld op:

- Het Spoor 2 Onderzoek is louter gericht is op de vaststelling van de eigenschappen van kelders met als doel de bezwijkbelasting te kunnen berekenen. Vijf - vanuit de onderzoeksoptiek – negatieve eigenschappen van kelders zijn in de Raadsbrief opgevoerd als oorzaken. Dat is een "eigenschap" natuurlijk niet. Het betreft de 'oorzaken' nrs. 1 ,2, 3, 4/20 en 21.
- Er is daarnaast gekeken naar aantasting van de integriteit van de constructie, zoals scheurvorming. Er wordt in het rapport gespeculeerd naar de oorzaken daarvan. Naar de vraag of die speculatieve oorzaken zich ook feitelijk hebben voorgedaan is geen onderzoek gedaan.

Vastgesteld kan worden dat alle in de Raadsbrief genoemde 'oorzaken' ontleend zijn aan het Spoor-2 Rapport en dus allemaal speculatief zijn. Er is het college er kennelijk alles aan gelegen om vooral de indruk te wekken dat er serieuze andere mogelijkheden zijn die een verklaring kunnen vormen voor – met name – de zettingsschades, en zich in die poging niet laat hinderen door de vraag of het wel om oorzaken gaat, en de wetenschap dat het puur om speculatieve gedachtenvorming gaat zonder dat er enige feitelijke aanwijzing is dat die oorzaak ook feitelijk bestaat, terwijl zij weet dat er ook geen enkel onderzoek is gedaan. Als u de moeite neemt om bijlage 5 door te lezen zult u zien dat niet geschroomd wordt typisch voor veengrond geldende oorzaken als 'slappe lagen' (nr. 22) en 'verdroging' (nr. 23) op te voeren, terwijl vrijwel iedere Utrechter weet dat het oude Utrecht op de uitlopers van de Utrechtse heuvelrug is gebouwd dat louter bestaat uit glaciaal zand en derhalve een zeer vaste ondergrond voor funderingen oplevert.

2E 2E 2E
2E 2E
2E Utrecht
2E

Het is moeilijk in deze brief niet een poging te zien om politiek een resultaat te bereiken dat niet strookt met het meest wenselijke. Het bij herhaling met argumenten aankomen die irrelevant en feitelijk niet hard te maken zijn, is nu precies waarom de samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren in het verleden zo verschrikkelijk spaak is gelopen. Het is een exacte kopie van de houding die gemeenteambtenaren keer op keer in individuele schadegevallen hebben ingenomen. De keldereigenaren mogen hopen dat de raadsleden willen inzien dat het Raadsvoorstel in ongeamendeerde vorm gedoemd is te mislukken, en dat daardoor veel geld en tijd zal moeten worden besteed aan procedures; en dat belangrijke subsidies zullen worden misgelopen.

Hoogachtend,

Namens de comités Kromme Nieuwegracht en Nieuwegracht,

2E 2E

Bijlage 5

Vergelijking van de 'oorzaken' van schade die "*niet het gevolg zijn van overheidshandelen of buiten de invloedssfeer van de overheid liggen*" zoals deze in het kader van de beantwoording van vragen van raadsleden thans door de gemeente worden gepresenteerd in de bijlage bij een raadsbrief van 2 juni ("Raadsbrief").			
Zoals gepresenteerd in het Raadsvoorstel en als besproken in *Bijlage 1*		**Zoals gepresenteerd na raadsvragen in de Raadsbrief**	**Commentaar**
1	Veroudering	Degeneratie, ook: degradatie van het metselwerk	Dit is oude wijn in nieuwe zakken. Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding. Het fenomeen 'degeneratie' en 'degradatie' van metselwerk wordt in verband gebracht met overmatige aanwezigheid van vocht hetgeen op zich weer in verband wordt gebracht met, onder meer, een slechte afwatering, waar de gemeente voor verantwoordelijk is. Het gaat hier om een eigenschap van een kelder, niet om een oorzaak van schade. De eigenschap kan overigens wel als schade worden beoordeeld als de eigenschap het gevolg zou zijn van het handelen van de gemeente.
2	Onvoldoende of onjuist onderhoud	Onvoldoende beheer van de kelders en metselwerk;	Dit is oude wijn in nieuwe zakken. Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding. De hier behandelde 'oorzaak' is geen oorzaak van schade, maar van het optreden van een eigenschap. Hetgeen bij 1 is opgemerkt geldt hier evenzeer.
3	De bouwwijze	De wijze waarop de kelders destijds zijn gebouwd	Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding. Dat brede kelders minder belastbaar zijn dan smalle is een natuurwet, die op zich ook weer geen oorzaak van schade is.
4	Het gebruik	Wellicht werd met 'gebruik' 'klimaatbeheersing' bedoeld; In Bijlage 1 is dat niet zo begrepen. Wordt hierna apart behandeld.	Zie bij nr. 20 maar ook de introducerende algemene opmerking en hetgeen hierboven bij 1 en 2 is opgemerkt.
6	Ingrepen ten aanzien van de kelderconstructie	Aantasting van de constructie; ook: verstoring van de boogvorm	Dit is onderdeel van een schadeoorzaak waarvan niet in dispuut is dat die voor rekening van de keldereigenaar moet komen, zie Bijlage 1
12	Neerslag en vocht	De levensduur van de bitumenlaag (30 jaar),	Ten eerste wort opgemerkt dat onduidelijk is dat het aangebrachte bitumen op de gewelven daadwerkelijk slechts 30 jaar meegaat, omdat het bitumen niet kan verweren door de impact van UV-straling (zonlicht) en ook niet door erosie vanwege weersinvloeden zoals wind, anders dan bitumen

			dakbedekking waarvan wel bekend is dat vanwege die genoemde invloeden de levensduur beperkt is tot ongeveer 30 jaar. Overigens is dit onderdeel van het voorgestelde samenwerkingsarrangement waarbij voorgesteld is de kosten van het aanbrengen (of vervangen) van een bitumenlaag voor gezamenlijke rekening te nemen. Zie ook Bijlage 1
14	Waterstromingen als gevolg van spuien en/of baggeren	Baggeren	Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding. Wel valt op dat 'spuien' nu niet genoemd wordt. Heeft dat betekenis?
15	Waterstromingen als gevolg van vaarverkeer	Niet opnieuw genoemd (behalve dat erkenning van verantwoordelijkheid is, als dat in opdracht van de gemeente gebeurde)	
16	Aanvaringen	Niet opnieuw genoemd	
17	Snelheid verkeer	Niet opnieuw genoemd	
18	Ingrepen in de netwerklaag	Kabels en leidingen	Dit is oude wijn in nieuwe zakken. Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding.
19	Peilbeheer	Waterpeilbeheer. Ook: Beweging in de grondwaterstand,	Dit is oude wijn in nieuwe zakken. Hetgeen opgemerkt is in Bijlage 1 behoudt zijn gelding. Het waterpeil in de grachten (en daarmee ook het onder de werf een aangrenzende grachtenpanden) wordt sinds 1993 op een vast peil gehouden (voorheen was er sprake van een (met 15cm) verlaagd zomerpeil). Opgemerkt zij dat het peil op minder dan een centimeter nauwkeurig kan worden bepaald en dat het waterschap zich zeer bewust is van de noodzaak het peil op het goede niveau te houden. In de jaren 80 zijn grote delen van de grachten compleet drooggelegd. Door deze drooglegging ontstond veel schade aan de kelders (die weliswaar op dat moment minder in gebruik waren), vanwege het feit dat door de drooglegging (/bemaling) de grondwaterstand aanzienlijk daalde met zettingen tot gevolg. Het is dan ook niet vreemd dat 10 jaar later er een grootscheeps project moest worden opgestart om de kelders weer te herstellen.

Nieuw aangevoerde schadeoorzaken			
20	(Is wellicht ook 4)	(Wisseling in) vochtigheid, verwarming, onvoldoende ventilatie	De hier behandelde 'oorzaak' is geen oorzaak van schade, maar van het optreden van een eigenschap. Hetgeen bij 1 is opgemerkt geldt hier evenzeer.
21		Onvoldoende fundering van de kelders	Er zijn ons geen gevallen bekend van "onvoldoende fundering" van kelders of het moet zijn de beoordeling dat een bepaalde fundering de bezwijkbelasting negatief beïnvloed. Dat is wederom een eigenschap. Geen oorzaak van schade. Dat schept dan alleen maar de plicht van de gemeente het gebruik van de weg aan te passen. Overigens kunnen wij niet traceren dat deze oorzaak in Spoor-2 wordt genoemd.
22		Slappe lagen in de ondergrond (zand, veen)	Het fenomeen 'slappe lagen' is als zodanig is geen onderwerp van specifiek onderzoek geweest. In het Spoor 2 onderzoek wordt de mogelijkheid louter speculatief benoemd zonder onderzoek naar de vraag of deze mogelijkheid zich ook daadwerkelijk voordoet. De bewering dat het ook de oorzaak is van schade aan de constructieve integriteit van een kelder is louter speculatief en hoogst ongeloofwaardig. Je hoeft geen geologisch expert te zijn om te weten dat het oude Utrecht is gebouwd op de uitlopers van de Utrechtse heuvelrug (met het Castellum op het hoogste punt) en dat de ondergrond bestaat uit louter (glaciaal) zand met zo hier en daar dunne laag van rivierklei daarboven op. De zandlaag betreft een uitstekende funderingslaag die in de loop der eeuwen volledig is ingeklonken en waarin geen secundaire zetting meer optreedt.
23		Bodemdaling	Deze komt in Utrecht simpelweg niet voor (in veengebieden des temeer)
24		Verdroging	Het fenomeen 'verdroging' is als zodanig is geen onderwerp van specifiek onderzoek geweest. De bewering dat het ook de oorzaak is van schade aan de constructieve integriteit van een kelder is louter speculatief en zeer ongeloofwaardig. 'Verdroging' is ook geen fenomeen dat in zandbodems een rol speelt, maar alleen bij veenbodems.